

Zvyšovanie kvalifikácie pedagógov v oblasti výchovy k TUR

Slovenská agentúra životného prostredia so sídlom v Banskej Bystrici – Centrum tvorby krajiny, environmentálnej výchovy a vzdelávania, zorganizovali v mesiacoch apríl – jún školenie pre pedagógov pod názvom **Ekologická stopa – výchova k trvalo udržateľnému rozvoju (TUR)**, akreditované Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Školenie tvorí súčasť kontinuálneho vzdelávania pedagógov materských škôl, prvého a druhého stupňa základných škôl a stredných škôl. Hlavným cieľom školenia bolo rozvíjanie kvalifikácie pedagogických zamestnancov v oblasti výchovy k TUR. Päťdňový cyklus školenia v trvaní 35 hodín bol rozdelený na desať tematicky odlišných častí a ukončený záverečnou prezentáciou aktivity pedagógov, zameranej na problematiku ekologickej stopy. Všetky prezentácie boli zaradené do 3. ročníka súťaže pedagógov *Hodina s ekostopou*.

Témy a prednášajúci

Prvá časť školenia bola venovaná úvodu k výchove k TUR (Ing. Andrej Švec) a predstaveniu školského projektu SAŽP *Ekologická stopa* (RNDr. Jana Šimonovičová, PhD.). Obe prednášajúci sú odbornými pracovníkmi SAŽP a okrem teoretických poznatkov mali pripravené aj praktické aktivity – ukážky, ako sa dá výchova k TUR realizovať v praxi. Nový pohľad na problematiku energie v 2. časti školenia sprostredkovala účastníkom Dr. Ing. Kvetoslava Šoltéssová, CSc. zo Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry. Aktivity na tému energia predstavila RNDr. Jana Šimonovičová, PhD. Ako súvisí voda s TUR, aká je situácia s vodou u nás aj v celosvetovom meradle – to bolo náplňou prednášky Mgr. Janette Dugasovej z Centra plánovania prírodných a energetických zdrojov SAŽP. Aktivity na danú tému pripravil Ing. Andrej Švec.

Stravovanie a nakupovanie

Zaradenie týchto tém do školenia, mnohých prekvapilo. Ako súvisí stravovanie s TUR? Túto otázku sme položili lektorovi doc. Ing. Kamilovi Cejpekovi, CSc. Podľa neho „je strava závislá na poľnohospodárskej produkcii, ktorú ovplyvňuje kvalita pôdy, vody, ovzdušia. Dostatok potravín vyvoláva tlak na prírodné prostredie. U nás sa veľa potravín dováža, ak si však niekto myslí, že si tým chránime prírodu, mylí sa. Veľa pôdy leží ladom, tým pádom sa narušuje rovnováha v prírode, rozširujú sa buriny, škodcovia...“. Doc. Cejpek poskytol prítomným pedagógom vhodné námety na ich prácu, aby žiaci pochopili, že stravovanie má aj ekonomický a ekologický aspekt, ktorý môže každý pozitívne ovplyvniť.

O problematike nakupovania prednášala Mgr. Božena Stašenková, PhD. z Asociácie spotrebiteľských subjektov Slovenska. Účastníkom vzdelávania vysvetlila, aký dosah majú rozhodnutia, ktoré každý deň robíme ako spotrebiteľia. O týchto vplyvoch majú byť informovaní dospelí aj mladá generácia. V mnohých rodinách sa tejto téme rodičia vôbec nevenujú, o to väčšia váha leží na školách. Zaujímalo nás, či v spotrebiteľskom správaní nás – Slovákov – nastala v poslednom období nejaká zmena. „Spotrebiteľské správanie Slovákov sa mení k lepšiemu. Podľa euromonitoringu sme sa ocitli v strede rebríčka. Slováci začínajú vyhľadávať domáce produkty. Čoraz viac uvažujeme, aký produkt kúpime, aký má ekonomický aj zdravotný vplyv.“

Doprava a odpad

Keď sme sa opýtali pedagógov, ktorá téma ich najviac zaujala, mnohí uviedli práve odpad ako tému, kde vidia najväčšie možnosti pozitívneho vplyvu na svojich žiakov a usmerňovania ich návykov. Viaceré učiteľky vyučujú na školách, ktoré sú zapojené do environmentálnych programov, napr. aj do školského programu Ekologickej stopy, ktorý realizuje už 4. rok SAŽP, a separovanie odpadu sa stalo prirodzenou súčasťou života nejednej školy. Tému odpadu sa venoval Ing. Miloš Veverka, PhD. a dopravu Ing. Tomáš Kyseľ. Praktické námety prezentovali Mgr. Barbora Mistríková a Ing. Andrej Švec zo SAŽP.

Budovy a pozemky

Táto téma tvorila obsahovú náplň poslednej časti školenia. O tom, že účastníkov školenia informácie Ing. Martina Lakandu zaujali, svedčí aj to, že sa jeho prednáška predĺžila o viac ako polhodinu. Praktickú časť zabezpečila Ing. Veronika Kováčiková zo SAŽP.

Dajme slovo pedagógom

Otázku, ako boli účastníci spokojní so školením, s výberom tém, aké ďalšie témy by uvítali, sme položili viacerým. Ich odpovede sa v mnohom zhodovali. Ing. Mariana Galbavá pôsobí na ZŠ vo Zvolene aj ako koordinátorka environmentálnej výchovy (EV). Prezradila nám, že od budúceho školského roka chce EV zaviesť na škole ako povinný predmet. „Na EV som získala po tomto školení úplne iný pohľad. Prednášali nám naslovovzatí odborníci a hoci náplňou školenia boli prednášky, prednášajúci sa zamerali na to, ako nám pomôcť pri praktickej realizácii TUR a EV na školách. Bolo by vhodné rozšíriť časť praktických ukážok, aby sme získali ešte viac nápadov pre svoju prácu s deťmi.“ Mgr. Jana Beňová zo ZŠ P. Križku v Kremnici bola spokojná s tým, že „som mala možnosť získať množstvo nových informácií, nový uhol pohľadu na danú

Foto: Silvia Redlingerová (1 - 2)

problematiku. Ako chemička by som prijala zaradenie témy o ovzduší.“ Bc. Ivana Fabová pôsobí vo funkcii riaditeľky MŠ vo Zvolene. „Školenie bolo veľmi príjemné, prinieslo veľa tém, ktoré ma zaujali. Bola som prekvapená, koľko problémov, o ktorých som si myslela, že s TUR a environmentálnou problematikou nemajú nič spoločné, majú tento rozmer. Privítala by som viac praktických ukážok na úkor teoretickej časti.“

Záver patril projektom

Záver kontinuálneho vzdelávania patril prezentácii vyučovacích hodín pedagógov. Takto učiteľia získali množstvo vynikajúcich nápadov pre svoju prácu, čo hodnotili obzvlášť pozitívne. Počas dvoch dní odzneli zaujímavé námety, ako v praxi realizovať výchovu k TUR aj environmentálnu výchovu, aby bola prirodzenou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a u žiakov vzbudila záujem.

Iveta Lanáková